posted by Willant on 18. október 2013 - 17:50
18.10.2013 - posledná úprava článku.

Slaniská vzácne perly Podunajska zachraňujú domáce zvieratá. **[1]**

Slaniská sú dnes odsúdené na zánik z dôvodu nedostatočného obhospodarovania. Je nevyhnutné obnoviť tradičnú pastvu domácich zvierat, ktorá dokáže zachrániť tieto unikátne lokality pred ich zánikom. Spolupráca miestnych hospodárov, mimovládnych organizácií a štátnej správy, prináša prvé úspechy pri obnove miestnych tradícií a záchranu vzácnych slanísk. Slaniská, unikátne lokality s mnohými ohrozenými druhmi rastlín a živočíchov, zachránil pred rozoraním v minulosti práve vysoký obsah solí v pôde, ktorý znemožňoval ich obhospodarovanie. Boli tak oddávna ostrovčekmi života v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine - prírodnými perlami Podunajska. Aby z nich majiteľ mal úžitok, boli využívané ako pasienky – kone, ovce, kozy, kravy či mangalice zabezpečovali po stáročia ideálne podmienky pre zachovanie vzácnych spoločenstiev slanísk.

Koncom 20-teho storočia však na mnohých miestach hospodárenie z rôznych dôvodov ustalo. Lokality začali zarastať drevinami, či burinami, ktoré postupne vytláčajú vzácne druhy. „Jedinečnosť týchto území je významná nielen u nás, ale aj v rámci celej Európy. Aby nedošlo k ich zániku, v súčasnosti je ochrana slanísk zabezpečovaná vyhlasovaním Území európskeho významu“, hovorí Monika Chrenková z Inštitútu Daphne a pokračuje: „Európska komisia podporuje návrat k

tradičnej pastve, ako ideálnemu spôsobu zachovania týchto prírodných pokladov. Pri obnove tradícií pastvy je kľúčová práve aktívna účasť miestnych obyvateľov a vôľa znovu zaviesť spôsoby hospodárenia ich predkov.“

Jedným z Území európskeho významu sú Kamenínske slaniská, rozprestierajúce sa medzi obcami Kamenín a Kamenný most. Predstavujú najrozsiahlejšiu plochu slaniskových lúk na Slovensku. Miestni hospodári sa rozhodli obnoviť pastvu domácich zvierat na ploche 45 ha. Zmiešané stádo koní, kráv (maďarsky stepný dobytok), romanovských oviec a kôz sa tak od začiatku septembra 2013 stará o zachovanie priaznivého stavu vzácných slanísk. Samotnej pastve predchádzalo odstránenie nelegálnych skládok odpadu a inváznych drevín, ktoré bolo realizované v spolupráci s obcou Kamenín.
Pavol Littera z BROZ dodáva: „V roku 2013 sa podarilo obnoviť pastvu zmiešaného stáda oviec a kôz aj na Pavelskom slanisku v k.ú. obce Nová Stráž. V súčasnosti sa mobilné stádo zakúpené v rámci projektu LIFE+ presúva na slanisko Mostové. Na pastvu sa výrubom drevín pripravuje ďalšia lokalita Bokroš, kde budú podmienky nastavené tak, aby hospodárenie od roku 2014 vzal opäť do rúk miestny hospodár. Aj tu bude z prostriedkov projektu zabezpečená všetka potrebná infraštruktúra – ploty, prístrešok, studňa.“

Zavádzanie pastvy na ochranu prírodných perál Podunajska je realizované v rámci projektu EÚ LIFE+ „Obnova endemických panónskych slaníšk a piesočných dún na južnom Slovensku“, ktorý realizuje DAPHNE - Inštitút aplikovanej ekológie v spolupráci s Bratislavským regionálnym ochranárskym združením a Štátnou ochranou prírody SR.

V prípade ďalších informácií prosím kontaktujte:
Monika Chrenková, DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, 0917 25 65 77, chrenkova@gmail.com *[2]*
Pavol Littera, Bratislavské regionálne ochranárske združenie (BROZ), 0948 17 75 55, littera@broz.sk *[3]*
Jozef Lengyel, Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Dunajské Luhy, 0903 29 82 79, lengyel@sopsr.sk *[4]*

Slaniská v Európe a na Slovensku.
Vnútrozemské slaniská sa v rámci Európy nachádzajú iba v niekoľkých krajinách, a to v panónskej oblasti, a tvoria len 3% rozlohy EÚ. Výskyt slanísk je v podmienkach Slovenska ojedinelý a ostrovčekovitý, pretože centrum ich rozšírenia je v Maďarsku a Slovenskom prechádza severná hranica ich výskytu.

V minulosti zaberali na Podunajskej nížine relatívne veľkú rozlohu, približne 8 300 ha. Väčšina z nich bola odvodnená, rozoraná, zalesnená alebo zarastená. Posledné zvyšky slanísk sú ostrovčekovite rozstrúsené. Spolu zaberajú plochu asi 500 ha a sú naďalej ohrozené zánikom v dôsledku narušeného vodného režimu a zániku ich obhospodarovania. Vnútrozemské slaniská patria k najviac ohrozeným biotopom v Európe. Preto predstavujú prioritný biotop Európskej únie (jeho medzinárodné označenie je biotop 1340* Vnútrozemské slaniská a slané lúky), na ktorom sa vyskytujú mnohé vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov. Na ochranu takýchto biotopov sa vytvorila sústava chránených území EÚ Natura 2000. Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najvzácnejších a najohrozenejších biotopov a druhov na území EÚ. Sústavu Natura 2000 tvoria Chránené vtáčie územia vyhlasované s cieľom ochrany vtáctva a Územia európskeho významu s cieľom ochrany ostatných vzácnych a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov.

Projekt LIFE+
Práve Projekt LIFE+ (2011 – 2016) Obnova endemických panónskych slanísk a piesočných dún na južnom Slovensku je zameraný na zachovanie týchto vzácnych biotopov a zároveň na posilneniu siete Natura 2000. Projekt realizuje DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislavské regionálne ochranárske združenie a Štátna ochrana prírody SR s finančnou podporou Európskej únie z programu LIFE+ a z príspevku MŽP SR.

Hlavným cieľom projektu je obnova a aktívna ochrana slanísk a piesočných dún pre dlhodobé udržanie ich priaznivého stavu. Projekt kladie veľký dôraz na spoluprácu s miestnymi obyvateľmi a informovanie verejnosti o dôležitosti ochrany týchto biotopov. Viac informácií nájdete na www.daphne.sk/pannonicsk [5]

Slaniská sú prírodné ekosystémy vyznačujúce sa vysokým obsahom solí v pôde. Sú typické pre prímorské oblasti, kde zasolenie pôdy spôsobuje morská voda. Unikátne sú vnútrozemské slaniská, ktoré sa vyskytujú v niekoľkých krajinách Európskej únie, a to v panónskej oblasti, kde výpar prevyšuje zrážky. Zasolenie pôdy spôsobujú podzemné vody obohatené rozpustenými soľami (Na, K, Mg, Ca vo forme síranov a uhličitanov). Na jar pri vysokom stave vody sa soli dostávajú na povrch pôdy. Postupným odparením vody v lete sa vyzrážajú na jej povrchu a kryštáliky soli tvoria tzv. soľný kvet.

Kľučové slová: Kamenín [6]
Slanisko [7]
Kategórie článkov: Mestá a obce [8]
Udalosti [9]

Adresa zdroja (modified on 18.10.2013 - 19:30):http://ftp.sturovo.com/drupal/370/slaniska-vzacne-perly-podunajska-zachranuju-domace-zvierata

Odkazy
[1] http://ftp.sturovo.com/drupal/370/slaniska-vzacne-perly-podunajska-zachranuju-domace-zvierata [2] mailto:chrenkova@gmail.com [3] mailto:littera@broz.sk [4] mailto:lengyel@sopsr.sk [5] http://www.daphne.sk/pannonicsk [6] http://ftp.sturovo.com/drupal/klucove-slova/kamenin [7] http://ftp.sturovo.com/drupal/klucove-slova/slanisko [8] http://ftp.sturovo.com/drupal/kategorie-clankov/mesta-obce [9] http://ftp.sturovo.com/drupal/kategorie-clankov/udalosti